

indtægter. Det strukturelle underskud eller overskud er et udtryk for, om en kommune ved at opkræve en gennemsnitlig skatteprocent vil få underskud eller overskud i forhold til sit beregnede udgiftsbehov. Det strukturelle underskud eller overskud betragtes således som et samlet udtryk for en kommunes økonomiske situation. Reglerne om opgørelse af en kommunes udgiftsbehov fremgår af §§ 3-5, mens reglerne om opgørelse af en kommunes beregnede skatteindtægter fremgår af § 6.

De kommuner, der har et beregnet strukturelt underskud, vil modtage et udligningstilskud på 58 pct. af det beregnede strukturelle underskud. Omvendt vil de kommuner, der har et beregnet strukturelt overskud, skulle betale et udligningsbidrag, der udgør 58 pct. af kommunens strukturelle overskud.

Hovedparten af kommunerne vil efter denne beregning have et strukturelt underskud og dermed skulle modtage et udligningstilskud. Der vil være forholdsvis få kommuner, som efter beregningen vil have et strukturelt overskud. Disse kommuner skal betale et udligningsbidrag.

Udligningstilskuddet til de kommuner, der modtager tilskud fra ordningen, finansieres dels af staten og dels af udligningsbidraget fra de kommuner, der bidrager til ordningen. Udligningsbidragene vil dog være af en størrelsesorden, så de kun kan finansiere en mindre del af udligningstilskuddene. Hovedparten finansieres derfor af staten. Udligningsordningen er således i hovedsagen statsfinansieret, idet kun en mindre del af udgifterne til udligningstilskud finansieres via bidrag fra de mest gunstigt stillede kommuner.

En del af statens samlede tilskud til kommunerne, som fastsættes i henhold til bestemmelserne i § 14, anvendes således til finansiering af udligningstilskuddet til kommunerne.

Nettoudligningen er en anden måde at se udligningen på end i det nuværende system. I et nettoudligningssystem anlægges i højere grad en helhedsbetragtning på en kommunes økonomi end i det nuværende system, hvor udligningen sker i to adskilte forløb. I det nuværende system er der ét system for udligning af forskelle i beskatningsgrundlag og et andet system for udligning af forskelle i udgiftsbehov. En kommune kan derfor være i den situation, at den betaler til det ene system, og modtager tilskud fra det andet system.

I det nuværende system indgår der således ikke et samlet udtryk for en kommunes økonomiske situation, men i stedet partielle mål for henholdsvis skattegrundlag og udgiftsbehov.

Nettoudligningssystemet baseres på en helhedsbetragtning, hvor det strukturelle underskud eller overskud må betragtes som en samlet bedømmelse af en kommunes økonomiske situation. Nettoudligningssystemet er således en mere enkel og direkte udligningsmetode, hvor der fokuseres direkte på en kommunes finansieringsbehov, nemlig forskellen mellem udgiftsbehov og skatteindtægter.

Til § 3

I denne bestemmelse fastsættes de nærmere regler om opgørelse af kommunale udgiftsbehov i landsudligningen.

Princippet om opgørelse af udgiftsbehovet er de samme, som kendes fra den nuværende opgørelse af kommunale udgiftsbehov samt fra opgørelsen af regionernes udgiftsbehov. En kommunes udgiftsbehov opgøres således ud fra et beregnet udgiftsbehov på grundlag af befolkningens alderssammensætning og den socioøkonomiske struktur i kommunen.

Der er i forhold til den nuværende opgørelse foretaget en ændring af kriterier og vægte med henblik på bedre at afspejle kommunernes udgiftsbehov, herunder under hensyn til de ændringer der sker i primærkommunale opgaver og udgifter med kommunalreform.

I stk. 2 fastsættes det, i hvilket forhold de to dele af udgiftsbehovet sammenevjes til et samlet udgiftsbehov. Det fastsættes her, at 70 pct. af de samlede udgifter i 2007 henregnes til det aldersbestemte udgiftsbehov og 30 pct. til det socioøkonomiske udgiftsbehov.

Der indlægges en stigning i vægten på de socioøkonomiske udgiftsbehov på ¼ pct. fra og med 2008 med henblik på at tage højde for en forventet stigning i kommunernes sociale udgifter relativt set i forhold til kommunernes samlede nettodrifts- og anlægsudgifter. Forventningen om en stigning i de sociale udgifter bygger bl.a. på, at omlægningen af refusionen på førtidspensionsområdet til 35 pct. for nye tilkendelser af førtidspension i sig selv indebærer – dvs. uanset om det samlede antal førtidspensionister øges – at kommunernes udgifter til førtidspension vil vokse med indfasningen af ordningen over en årrække. Ved antagelse om et uændret antal førtidspensionister og uændret udvikling i udgifterne på andre udgiftsområder kan stigningen i den sociale udgifts andel af de samlede kommunale udgifter beregnes til at udgøre omkring 1½ procentpoint omkring år 2012.

Der er ikke i lovforslaget taget stilling til, hvor længe den årlige forhøjelse af vægten af de socioøkonomiske udgiftsbehov på ¼ pct. skal fortsætte. Det bemærkes, at de årlige forhøjelser over en 10-årig perio-